

Dissertationes Ad Jus Publicum Romano-Ecclesiasticum

Bessel, Johann Franz

Coloniæ, 1715

VD18 14847493

§. IV. De Parochis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61383](#)

Stum sit validum. Ratio. Canonici & Clerici sunt absoluti omnium reddituum Domini, & possunt de iisdem inter vivos ad quascunque causas validè disponere. Ergo dum de jure communi ita testari nequeunt, poterit hæc prohibicio legispositi-
væ humanæ contraria contuetudine abrogari.

Resp. 8. Potest denique consuetudine induci, ut testamentum de superfluis ad causas personas fa-
ctum sit licitum. Ratio. quia obligatio non expendendi superflua in usus profanos, unice ex lege ecclesiasticâ. Ergo potest consuetudine contraria tolli, quia ipsa quoque lex, qua inducta est, potest tolli; 2, de facto in pluribus locis

canonici & clericis de superfluis ad quascunque causas liberrimè teftantur. Ergo potest talis licentia introduci, alioquin superiores ecclesiastici sine dubio reclamarent, nec paterentur tot animas gravibus peccatis illaqueari.

Corollarium. Covarruvias in cap. 7. n. 9. de testam. Azor. p. 2. l. 7. c. 9. qu. 1. Lessius lib. 2. de J. & J. cap. 19. n. 43. Zoësius ad decret. de testam. n. 7. Barbosa in collectan. in cit. c. 7. de testam. n. 6. & 7. affirmant consuetudine receptum esse in Gallia & Hispania, ut quicunque clerici beneficiati de redditibus superfluis licetè testari possint. Eadem consuetudo passim obtinuit in Germania.

§. IV.

DE PAROCHIS.

SUMMARIA.

1. Parochia unde dicatur?
2. Ecclesia Parochialis quenam sit?
3. Parochius habet jus administrandi baptismum.
4. Jus distribuendi Eucharistiam suis Parochianis.
5. Jus administrandi extremam unctionem.
6. Assistenti matrimonio.
7. Quæ jura competant Parochio circa officia divina?
8. Recensentur jura, quæ competit Parochio circa Parochianos gubernandos.
9. Describitur Jus sepulture.
10. In quo loco extra Parochiam liceat eliger sepulturam?
11. Emolumenta,

- que conferuntur per jus sepulture.
12. An jurisdictionem ordinariam habeant Parochi?
13. Ecclesie Parochiales eriguntur & constituuntur à solo Episcopo.
14. A quibus reparari debeant Ecclesie Parochiales?
15. An Patroni teneantur ad refectionem Ecclesie Parochialis concurrere?
16. Decimatores tenentur concurrere ad reparationem Ecclesie Parochialis.
17. Officium Decani ruralis.
18. An habeat jurisdictionem ordinariam?

Ecclesia

1. Ecclesia parochialis nomen suum trahit à Parochia, sic nominata: quod sit partitio curæ & muneric pastoralis inter episcopum & alios sacerdos; sicut ipsamet diœcesis, in quâ episcopus curam & jurisdictionem exercet, antiquitus est dicta parochia, eo quod ipsemet episcopus fuerit principalis Parochus. *can. 4. cum 2. seqq. dist. 92. cap. 3. de paroch.*

Ecclesia parochialis alio nomine vocatur *parochialis*, & parochia quandoque appellatur *Parœcia*, *cap. 2. & 4. de paroch. cap. 1. ne cleric. vel monach. 2. in 6.* describi autem potest ecclesia parochialis, quod sit ecclesia, cui præst presbyter ad curam animarum, intra certos limites ex officio exercendam, authoritate ecclesiastica deputatus.

Dicitur 1. *Ecclesia cui præst Presbyter.* sicut enim ecclesia cathedrali præst episcopus, ecclesia collegiatæ præpositus, ecclesia regulari Abbas, prior vel alias prælatus, ita ecclesia parochiali præst presbyter seu parochus, alias dictus Rector parochialis, aut plebanus, et si in strictiori significatione plebanus sit, qui præficitur ecclesiæ plures sub se ecclesiæ vel capellas habenti: *cap. 1. ne clerici vel monach. in 6. Barbosa 7. E. II. lib. 1. cap. 18. n. 5.*

Dicitur 2. *ad curam animarum exercendam.* Ubi cura animarum non accipitur in sensu laxiori, quatenus includit potestatem & jurisdictionem spiritualem pro foro interno & contentioso, juxta *cap. 14. §. verum. de elec.* sed in sensu strictio-

ri, quatenus denotat potestatem spiritualem pro foro interno & sacramentali. *argum. can. in novo. dist. 21. cap. 12. depænit. & remiss.*

Dicitur 3. *intra certos limites.* Quia cuivis parochiæ certum territorium, certique fines ac limites sunt assignati, tum ut quilibet parochus suis finibus contentus, proprias tantummodo oves agnoscat, & alienas aliis relinquat; tum ut ipsamet oves seu parochiani sciant, a quoniam in spiritualibus regi ac dirigi debeant. *Textus in can. 1. caus. 13. quæst. 1. cap. 3. de Paroch. deficientibus autem limitibus ecclesia non censetur esse parochialis, sed potius filialis in subsidium curæ parochialis erecta; ut censuit S Rot. Roman. p. 1. in recent. decis. 258. n. 6. p. 3. decis. 300. n. 6.* & quod si de finium certitudine non constet, saltem illi fines incerti præscriptiōnem admittunt. *can. 2. caus. 16. q. 4. cap. 9. de prescript.* & quidem præscriptio quadragenaria in ejusmodi finibus comprobatur; cum tali causa fines potius declarari, quam nova præscriptione acquiri censeantur. *Wiesner ad tit. de Paroch. n. 31.*

Dicitur 4. *Ex officio.* Si enim iura parochialia non ex officio & jure proprio, sed provisorio quodam modo in aliquo loco exerceantur, nec locus ille ecclesia parochialis nuncupari, nec curam exercens Parochus appellari potest. *Rot. Rom. d. p. 1. decis. 226. n. 6. & 7. & p. 2. decis. 52. n. 1. & seqq. & p. 3. decis.*

Ddd

cif.

cis. 300. num. 5. Barbosa de offic. & potest. Paroch. c. 1. n. 44. quo tamen non obstante ecclesiæ parochiales Monasteriis vel collegiis unitæ, vere sunt tales, esto per Vicarium exerceatur cura ; nam si ille Vicarius sit perpetuus , nihil fere differt a parocho , cum exerceat curam ex officio, nec poscit a monasterio vel collegio impediri. Si vero sit temporalis & amovibilis ad nutum, non tam ille quam monasterium vel collegium, cuius agit Vicarium , curam administrare reputatur. Rota d. part. 1. decif. 226. n. 8. & p. 2. decif. 204. n. 1. P. Engel ad tit. de Paroch. n. 8.

Dicitur 5. *Authoritate ecclesiastica constitutus.* Nec enim ad ecclesiæ parochiales regendas accedere licet, antequam legitima institutio, una cum approbatione ad curam animarum accesserit. arg. cap. 4. de offic. Archid. cap. 3. de institut. cap. 3. de offic. judic. ordin. in 6. cap. 1. de R. J. in 6. ex quibus liquet, quænam dicatur parochia, & quis sub nomine parochi veniat ac nuncupetur.

Ex juribus parochialibus primatum tenent, quæ sacra sunt, & inter ipsa sacra præcellunt, quæ forum sacramentale concernunt; habet si quidem parochus intentionem in jure fundatam, quoad omnia sacramenta (confirmatione & ordine excepto) fidelibus, intra limites parochiæ existentibus , administrandi per clement. 1. de privileg. In specie autem habet parochus :

Primo jus conferendi baptis-
mum. Tametsi enim in necessi-
tate non solum clericis sed etiam
laicis utriusque sexus Baptismum
conferre liceat, can. 21. dist. 4. de
consecrat. c. 1. §. una. de SS. Trinit. ni-
hilominus extra necessitatis casum
solus parochus ordinarius solenni-
ter & licite baptizat. argum. can. 56.
caus. 16. quest. 1. cap. 18. de Prescript.
Barbosa de offic. Paroch. cap. 18.
n. 1.

II. Habet parochus jus admini-
strandi sacramentum pœnitentiaæ;
nam spectato jure communi , te-
nentur parochiani proprio suo pa-
rocho confiteri, nec alium possunt
accedere, fine illius licentia tacita
vel expressa. per cap. 12. de pœnit. &
remiss. esto per generalia & specia-
lia privilegia, partim per bullas ex-
travagantes concessa, sacerdotes re-
gulares , ad curam animarum ap-
probati, hodie facultatem habeant,
sacramentum pœnitentiaæ quibus-
cunque fidelibus in suis ecclesiis
administrandi. Barbosa de offic. Pa-
rochi. cap. 19. n. 22. & seqq. Tambu-
rinus de Jure Abbat. tom. 1. Disp. 6.
quest. 13.

III. Habet parochus jus distribu-
endi sacramentum Eucharistiaæ suis
parochianis , nec licet regularibus
absque parochi licentia , sub pena
excommunicationis, ipso facto in-
currenda, idem sacramentum mi-
nistrare. Clement. 1. de Privileg. atta-
men post illam clementinam regu-
lares obtinuerunt nova privilegia,
vi quorum omnibus fidelibus sacra-
men-

mentum Eucharistiae in suis ecclesiis, excepta communione Paschali, porrige valent, non petita parochorum licentia. *Barbosa de offic. Parochi. cap. 20. num. 8. & seqq. Tamburinus d. l. disp. 5. quest. 3.*

5 IV. Habet parochus jus administrandi sacramentum extremæ unctionis, exclusive ad omnes regulares, quibus illius administratio, exceptis suis familiaribus & domesticis, sub pena excommunicationis latæ sententiae, in d. clement. est prohibita. *Barbosa d. l. cap. 22. n. 3. & seqq.*

6 V. Habet Parochus solus jus assistendi matrimonio, per cap. ult. de clandest. sponsat. & si alius sine licentia parochia assistat, matrimonium hodie post concilium Trid. nulliter contrahitur. *Barbosa d. l. cap. 21. n. 33. 34. & 35.*

Quæres. 1. Quænam jura competant parocho circa officia divina?

7 Proxima, post jura sacramentalia, sunt jura, quæ competit parochis circa officia divina, de quibus rursus parochus generalem à jure potestatem obtinet, in ecclesia parochiali omnia ea ordinandi & disponendi, quæ ad cultum Dei & Sanctorum, nec non salutem animalium ordinantur. Hinc

Resp. 1. Quando parochus diebus festivis sacrificium offert, debent omnes parochiani accedere. *cap. 2. de paroch. extravag. 2. de truga & pac. inter commun. ita tamen, ut si alibi sine contemptu parochi sacrum au-*

diant, satisfaciant præcepto ecclesiæ, saltem ex hodierna consuetudine, per declarationem Leonis X, quam refert *Barbosa de offic. parochi. cap. 11. n. 15.* & advertit P. Engel. ad tit. *de paroch. n. 29.* à parochis non esse tolerandum, si omnes parochiani vel major pars eorum, extra parochiale ecclesiam velint audire sacram.

Resp. 2. Competit etiam parocho jus prædicandi verbum divinum. *Trid. sess. 5. de reform. cap. 2. & sess. 24. de reform. cap. 4.* quamvis diversa diversis religiosis privilegia sint concessa quoad munus prædicationis. *P. Wiestner. tit. de paroch. n. 23.*

Resp. 3. Ad parochum spectant ratione officii divini ulterius sequentes functiones. 1. Benedictio fontis baptismalis. 2. Benedictio candelarum in die purificationis B. V. 3. Benedictio cinerum in die cinerum. 4 Benedictio palmarum in die palmarum. 5. Institutiones processionum per parochiam.

Quæres 2. Quæ jura competit parocho circa Parochianos gubernandos?

Ad jura sacra parochorum reducuntur jura circa parochianos in spiritualibus gubernandos, hinc

Resp. Inter hæc jura primum esse jus docendi & instruendi tum pueros tum adultos in rebus fidei, & præceptis ecclesiæ, de quo Concil. Trid. *Sess. 24. de reform. cap. 4.* eumque in finem debet parochus admonere parentes, tutores & cu-
D d d 2 rato.

tatores, ut suos liberos, pupillos & adolescentes mittant ad cathechesin. Barbosa d. l. cap. 15. num. 6.
¶ 7.

Præterea officium parochi est, populo denuntiare vigilias, jejunia, festa, & indulgentias, pro tempore occurrentes, ne se de ignorantia possint excusare. Barbosa d. l. cap. 16. per 10.

Denique parochus denuntiat ex jure proprio futura matrimonia, quatenus, si quis ex præsentibus cognoscat impedimentum aliquod inter sponsum & sponsam subesse, illud manifestet. Trid. sess. 24. de reform. matrim. cap. 1.

¶ 9 His juribus sacris a parocho ob-eundis, inter reliqua jura spiritualia annumeratur *jus sepulture*, quod nihil est aliud, quam facultas, ratione cuius parochianorum ex hac vita decadentium corpora debent in cœmeterio ecclesiæ parochialis sepeliri. Cum enim parochiani, dum vivunt, à parochis sacramenta percipient, consequens est, ut ab illis etiam in cœmeterio parochiali supremos honores & justa funeralia consequantur, sive extra sive intra parochiam obierint, dummodo tamen ad Ecclesiam parochiale commode deportari valent. cap. 1. cap. 5. cap. 10. de sepult. cap. 1. cap. 3. princ. eod. in 6. & si in duabus parochiis domicilium quis habuerit, in ea in qua mortuus, tumulandus est. cap. fin. de Paroch. quin etiam si quasi domicilium quis habeat in aliqua parochia,

uti sunt studiosi, famuli, ancillæ &c ex hodierna praxi in cit. cap. fin. ibidem sepulturam obtinent. P. Wiestner ad cit. ut. de sepultur. n. 37. Quæ tamen procedunt si defunctus neque sepulturam gentilitiam aut hæreditariam in alio loco habuit, neque etiam sepulturam alibi elegit; potest enim quilibet (excepto religioso & filios familias impubere) sibi eligere sepulturam, ut non minus in dispositione patrimonii quam electione sepulturæ, cuilibet sit liberum arbitrium. cap. 1. d. l. cap. ult. eod. in 6. Si tamen religiosus extra monasterium versetur, nec possit opportune transportari ad monasterium, jus eligendi sepulturam habet. d. c. ult. Hinc

Quæres 3. In quo loco extra Parochiam Ecclesiam liceat eligere vel constitueri sepulturam?

Respondeo juxta constitutio-nem Innocentii III. in cap. fraternitatem. 3. de sepult. haberi: Mortuorum sepulchra & cœmeteria apud illas Ecclesias & Monasteria ex antiquo esse disposita, in quibus religiosorum fratrum conventus sunt constituti, & orationes atque missarum solennia, tam pro viuis quam pro defunctis frequentius celebrantur. Ex quo textu, sicut etiam ex can. 6. caus. 13. quæst. 2. can. 13. caus. 16. quæst. 1. cap. 2. §. si quis de sepult. in 6. abunde liquet monasteria, sive populum sibi habeant subjectum sive non, hac facultate potiri, ut sepultura possit ibidem eligi, prout contra non paucos defendit

fendit Fagnanus ad *cap. fraternalitem. 3. n. 6. de sepult.* Si

Dicas : per *element. dudum. de privileg.* Jus sepulturæ religiosis mendicantibus per modum privilegii concedi. Sed responderi potest , jus antiquum per illam clementinam fuisse magis declaratum; vel potius reponi , jus sepulturæ jure communi antehac monasteriis concessum , ad monasteria mendicantium non tam extensum , quam eatenus restrictum fuisse , quatenus parocho loci nullum per hoc præjudicium debeat generari , sed ipsi portio canonica de omnibus obventionibus occasione funeris perceptis , indistinctè præstari.

Quares 4. Quid emolumenti conferat jus sepulture?

Quoniam jus sepulturæ quatenus est parochiale , non exiguum confert emolumentum , hinc :

ii) Resp. Ad parochum pertinere i. quicquid occasione funeris offeratur Ecclesiæ , si funus in ecclesia parochiali sepeliatur *cap. 42. de Simonia. Barbosa ad Clement. dudum. 2. de sepult. n. 27. Si*

Dicas per *cap. 9. de sepultur.* Reprobari omnem consuetudinem , vi cuius aliquid ratione funeris à fidelibus exigitur.

Resp. Ibi non reprobari consuetudinem , vi cuius aliquid ultro suppeditatur à fidelibus , nec illam , quia aliquid exigitur non pro ministerio spirituali , sed vel in sustentationem ministrorum , vel etiam in compensationem decimarum

personarum , quæ passim abrogatae noscuntur. Quod si etiam cadaver non prius inferretur sepulturæ , quam loco funeralium aliquid solutum esset , praxis hæc ut corruptela foret detestanda. *cap. 13. de sepult.*

Resp. 2. Si cadaver hominis parochiani licetè extra parochiam ecclesiam fuerit sepultum , nihilominus parocho debetur portio canonica de legatis piis , oblationibus , & quibuscumque emolumentis , ad illam ecclesiam intuitu funeris devolutis. *cap. 1. cap. 8. de sepult. cap. 2. in princ. eod. in 6.* Hæc tamen portia pro locorum varietate variat , ac modo tertia , subinde media , nonnunquam quarta vocatur. *d. cap. 1. cap. 2. cap. 8. cap. 9. Clement. 2. de sepult.* Imò hæc portio quoad legata pia multorum locorum non usu cessavit.

Corollarium. ex *dd. fluit parochis 12. jurisdictionem ordinariam esse concessam pro foro interno , quia præter jus administrandi omnia sacramenta intra fines suæ parochie , juxta d. Clement. 1. de Privileg.* potest parochus in sacro tribunali de omnibus suorum parochianorum peccatis , summo Pontifici vel Episcopo specialiter non reservatis , cognoscere , pœnitentiam injungere , pœnitentes absolvere vel condemnare , nec aliis qui delegatione & licentia parochi aut privilegio Apostolico destituitur , hisce actibus se intromittere potest. *cap. 12. de Pœnitent. & remiss. quamvis ju-*
D dd 3 ris.

risdictionem propriam & contentiosam pro foro externo concessam non habeat, quia de causis parochianorum cognoscere, sententiam aut censuram ferre, ab solvere pro foro externo, spestat ad solum episcopum can. 38. cauf. 11. q. 1. cap. 1. 9. & 11. in princ. de offic. judic. ordin. Layman. de jurisdict. ordin. conclus. 158. Gonzalez ad cap. cum ab ecclesiis. 3. de offic. juridic. ordin.

13 Quæres 5. A quo ecclesie parochiales constituantur vel erigantur?

Resp. Ecclesiæ parochiales præter summum Pontificem ab alio quam episcopo, de jure communi constitui vel erigi non posse. argum. can. 11. cauf. 16. quest. 7. poterit igitur episcopus novam parochiam erigere. I. Si antecedenter cura promiscue per sacerdotes fuerit exercita, absque certis finibus aut limitibus, tunc enim episcopus populum in certos districtos dividere, & cuilibet suam ecclesiam ac parochium assignare potest. Concil. Trid. Sess. 24. de reform. cap. 13. II. Sicut populus in tantum excrescat numerum vel locorum distantia sit tanta, ut ad unam ecclesiam, præsertim hyemali tempore, convenire nequeat, atque sacramenta non sine difficultate ægrotis admistrentur; tunc enim episcopus citatis parocho & patrono ecclesiæ matricis, novam ecclesiam parochiale & parochium constituere, eisque ex redditibus ecclesiæ antiquioris sustentationem assignare, aut etiam parochianos ad alimenta

præstanta potest compellere, cap. 3. de eccles. ædificand. Trid. Sess. 21. de reform. cap. 4. quamvis non tam expeditat parochiarum multitudo, quam si in ejusmodi novis ecclesiis deputentur Vicarii, rectori antiquioris ecclesiæ subordinati.

In casu etiam, quo fundus deficeret pro ædificanda nova ecclesia parochiali, poterunt parochiani authoritate episcopi ad cedendum locum compelli, quemadmodum ex causa alterius necessitatis, refuso justo pretio, quis ad distraherendum fundum compelli potest. arg. l. 15. §. 1. ff. de R. V. Covarruv. variar. resolut. lib. 3. cap. 14. n. ult.

Quæres 6. A quo reparande seu restaurande sint ecclesie parochiales?

Resp. Ecclesiæ parochiales ob vetustatem, incendium, ruinam &c. destructæ, collapsæ vel dirutæ, reparandæ & restaurandæ sunt ex redditibus propriis pro fabrica deputatis. can. 10. cauf. 10. quest. 1. can. 3. cit. cauf. quest. 3. Gonzalez. ad cap. quinque 1. de eccles. ædific. n. 7. Quodsi vero reditus aut nulli aut tenues sint & insufficientes pro redintegranda fabrica, parochi & alii, qui beneficium ab ecclesia redintegranda possident, ex redditibus, qui deducta congrua sustentatione supersunt, ad reparationem contribuere tenentur. cap. 1. & 4. de eccles. ædific. Cum enim sentiant emolumentum ab ecclesia, onus etiam detrectare non recusent. Gonzalez. loc. cit. n. 8.

Quæ-

15 Quæres 7. An etiam patroni ecclesiæ teneantur ad ejus refectionem concurrere?

Sententia affirmativa 1. allegat Concil. Trident. Sess. 21. de reform. cap. 7. ubi ad refectionem obligantur patroni & omnes alii, qui fructus aliquos, ex dictis ecclesiæ provenientes percipiunt. 2. Quia ecclesia est obligata, patronos, si seipso alere nequeant, sustentare. Ergo vicissim patroni erunt obligati ecclesiæ mediis destitutam reficere. Sed:

Respondeo negative. Ita P. Martinus Resch. Tr. de jure patronat. p. 1. quest. 2. art. 7. n. 5. Pirrhing. ad tit. de eccles. adific. n. 20. P. Wiestner ibid. n. 45.

Ratio est: quia hoc ipso quod patronus ecclesiæ erexerit ac deriderit esse, ecclesia erit magis devineta patrono, quam ipse ecclesiæ. Adeoque frustra patronus ad ecclesiæ reparandam adstringitur, ne alias ipsi beneficium sit damnum, & ceteros, quo minus ad fundandas, dotandas, vel adificandas ecclesiæ se pronus exhibeant, absterrebit.

Ad I. rationem sententiarum oppositorum ex Concilio Tridentino, Resp. ibidem per patronos non intelligi qualescumque, sed tales qui ex speciali jure in foundationis exordio juxta cap. 23. de jur. patron. sibi reservato, fructus ab ecclesiæ percipiunt, tunc quippe, cum extraordinarium ab ecclesiæ favorem habeant, incommode injuste declinant.

Ad II. Resp. N. Conseq. quod

enim ecclesia sit obstricta, patrum pauperem sustentare, est actus gratitudinis, ex praecedenti beneficio patroni resultans. Econtra autem patronus nullum beneficium ab ecclesia accepit, adeoque nec titulus appetet, ob quem ille constringatur ad reparationem ecclesiæ. Quod etiam patrono debeatur locus honorificus in ecclesiæ, nullam rursus infert ecclesiæ reparandæ obligationem, sed honor hic exhibetur in compensationem anterioris beneficii, & veterem duntaxat obligationem exsolvit. Quin etiam cum illo honore connexum est aliud onus, quod ecclesiæ curam gerere, eamque defendere & tueri obligetur; proinde ex hac prærogativa honoris non noviter onerandus, sed potius sublevandus est.

Quæres 8. An decimatores sive quibus jus decimandi competit ex jure speciali, v. g. Privilegio Pontificio, teneantur concurrere ad reparationem ecclesiæ parochialis?

Resp. Affirmative. Ita P. Wiestner. ad d. tit. de Eccles. adificand. n. 47. Gonzalez. ad cap. 1. eod. tit. n. 8. Zypæus in Analyse ad cit. tit. n. 2. D. Francisc. Schmier. tract. de person. reb. & Jur. Eccles. p. 2. c. 2. sect. 2. §. 3. n. 60. aliquique ab eo relati, quam responsionem datam non tantum authores allegati, sed etiam ii, qui tenent contrariam sententiam, patentur in praxi esse receptam.

Prob. I. per textum in cap. 1. de Eccles. adificand. ubi sine distinctione præcipitur, ut, quicunque Ecclesiæ sicutum

sicum beneficium possident, omnino ad juvent, ad recta Ecclesia restauranda, vel ipsas Ecclesias emendandas. Subsumo: Atqui decimatores, quocunque titulo jus decimandi acquisiverint, habent beneficium ecclesiasticum, eo quod beneficium in cit. textu non accipiatur pro titulo ministerii spiritualis, sed pro qualibet utilitate, quæ ex juribus & rebus Ecclesiæ percipitur, ut notavit Gonzalez. loc. cit. n. 2.

Prob. 2. per concil. Trid. sess. 21. de reform. cap. 7. vi cuius omnes, qui fructus aliquos ex Ecclesiis provenientes percipiunt, ad earum reparationem adstringuntur; atqui decimatores, qualescumque sint, percipiunt frumentum ex ecclesiis parochialibus, ad quas jus decimandi ceteroquin spectat per cap. 18. cap. 26. in pr. cap. 29. de Decim. Ergo.

Prob. 3. Decimis est annexum onus ex dispositione juris, non tantum parochum sustentandi, sed etiam sublevandi, ut alia onera facilius supportare possit; cap. 2. §. ubi autem. de Decim. in 6. Atqui inter illa onera est obligatio reparandi Ecclesiam parochiale. Ergo &c. Res autem & præsertim Decimæ transeunt ad quemcunque possessorem cum suo onere cap. 5. de pignor. cap. 33. de Decim. Ergo qui decimas possidet, habet etiam annexam obligationem & onus, ecclesiam parochiale restaurandi. Si

Objicias cum Zoësio ad iit. de Eccles. edificand. n. 5. & Pirrhing. n. 18. quod obligatio reparandi, si quz

subesset deberet oriri ex eo, quod decimæ sint aliquod beneficium ab Ecclesia acceptum. Atqui, si decimæ ex jure speciali v. g. privilegio ad alium quam parochum spectent, nequeunt vocari beneficium ab Ecclesia acceptum: separantur siquidem penitus ab Ecclesia, præsertim si ad laicos deveniant; neque ex beneficio ecclesiæ, sed gratia summi pontificis colliguntur. Ergo &c.

Resp. N. Minorem. Decimæ enim, licet separantur ab ecclesia, sunt nihilominus beneficium ecclesiasticum, cum ad ecclesiam parochiale de jure communi pertineant; proinde etiam in casu, quo privilegio Pontificio conceduntur aliis, tum ecclesiastico tum laico, transeunt ad possessorem cum suo onere. quod insuper confirmatur ex eo, quia respectu parochi decimæ reputantur beneficium ecclesiasticum, tametsi parochiam non ab ecclesia parochiali, sed ab episcopo acquirat; ergo etiam reputantur beneficium ecclesiasticum respectu alterius decimatoris, tametsi jus decimandi non habeatur à parochia, sed à summo Pontifice.

Quæres 9. Quodnam sit officium¹⁷ Archi presbyteri sive Decani ruralis?

Resp. Officium Decani ruralis describitur in cap. 4. & cap. ult. de offic. Archi presbyt. ubi in synodo Ravennæ habita cap. 4. statuitur: ut singulæ plebes Archi-presbyterum habeant, qui non solum sollicitam & sedulam imperitz plebis curam

SECT. IV. §. V. DE PRÆLATIS REGULARIBUS. ETC.

curam gerat, sed etiam presbyteris, qui in minoribus titulis, seu parochiis, intendat; & qua quisque industria opus divinum exerceat, ad episcopum referat; ubi etiam redditur ratio, quia licet episcopus valde idoneus sit, decet tamen, ut sua onera cum aliis partiatur, cum ipse solus omnibus invigilare non possit, adeoque extra civitatem episcopalem, alios veluti Vicarios, nempe Archi-presbyteros seu Decanos rurales constituat, qui plebi commissæ invigilent, ita tamen, ut cuncta referant ad episcopum.

18 Quæres 10. An predi^{cl}i Decani rurales habeant aliquam jurisdictionem externam?

Resp. Affirmative, scilicet habere jurisdictionem externam, tum in clericos intra fines seu districtum decanatus sui constitutos, tum in plebem sibi commissam, quia sunt velut Vicarii episcopi, qui foris con-

stituuntur ad gubernandum clerus, & populum, ideoque etiam Vicarii foranei appellantur. Clement. 2. de rescript. Est tamen eorum jurisdictione subordinata, & omnimode dependens ab episcopo & ejus Vicario generali, ita ut nihil contra præcepta eorum agere possit, & quæ dubia sunt, vel gravioris momenti, ad eosdem referre debeat, cit. cap. ult. de offic. Archi-presbyt. quamvis minora seu leviora negotia per se ipsos, determinare & expedire posint; verum hodie jurisdictione decanorum ruralium admodum exigua est, & pro diversitate locorum etiam diversa, ut potissimum eorum officium sit, delicta & excessus parochorum denunciare, episcopo. Neque etiam hi decani rurales dignitatem vel personatum habent, ut sentit P. Pirrhing. de offic. Archi presbyt. §. 2. n. 13. aliisque ab eo relati.

§. V.

DE PRÆLATIS REGULARIBUS NON BENEDICTIS, NEC PERPETUIS.

SUMMARIA.

1. An Prelati locales non perpetui habeant jurisdictionem ordinariam in suos regulares? 2. Nequeunt condere statuta regularia. 3. Habent potestatem ferendi censuras, & ab iisdem absolvendi. 4. An absolvere possint à

censuris per superiorem Prelatum latissimam? 5. Possunt suæ absolutioni reservare quedam peccata. 6. An habeant liberam administrationem quoad bona temporalia?

Eee

Per